

УДК 364.3:001.891](045)

*Л. С. Савчук,
аспірант кафедри парламентаризму
та політичного менеджменту НАДУ,
м. Київ*

МОЛОДІЖНИЙ ПАРЛАМЕНТАРИЗМ: АНАЛІЗ КЛЮЧОВИХ ДЕФІНІЦІЙ

У статті розглянуто ключові поняття державного управління у сфері молодіжного парламентаризму.

Ключові слова: державна молодіжна політика, молодіжний парламентаризм, молодіжний парламент, молодіжний парламентських рух, державне управління.

Постановка проблеми. Сучасний світовий простір і тенденції його розвитку багато в чому визначаються зростанням ролі громадянського суспільства та зумовлюють суттєвий вплив на понятійно-категоріальний апарат науки державного управління, одним із завдань якої є розвиток комплексу відповідних понять, категорій, термінів та їх визначень. В Україні певним проявом трансформаційних явищ є інституціалізація громадянського суспільства та його істотної складової – молодіжного парламентаризму, що впливає на формування системи погоджених та взаємозалежних понять категорій, необхідних для теоретичного пізнання державного управління та державної молодіжної політики. Розвиток молодіжного парламентаризму в системі взаємовідносин держави і суспільства спонукає до наукового обґрунтування ключових понятійних категорій державної політики у сфері волонтерської діяльності, адже їх наукове визначення – це необхідна передумова проведення досліджень у зазначеній сфері.

Минулого року, у своєму зверненні з нагоди свята Дня молоді, глава Української держави зазначив, що новітня історія України є свідченням високої суспільної місії її молодого покоління, його здатності утверджувати та захищати ідеали свободи та справедливості, гуманізму та соціального прогресу, добра та любові. У своєму зверненні глава держави пообіцяв залучати кращих

представників молоді до формування та реалізації внутрішньої та зовнішньої політики України [2].

Молодим українським громадянам уже запропоновано деякі арени для політичного самовираження, однак про ефективно діючу систему заходів стимулювання громадянської активності поки говорити не доводиться. В країні відсутня диференційована система стимулів політичної участі молоді в справах суспільства, низький й рівень професіоналізму відповідних консультантів та організаторів молодіжних спільнот на загальнодержавному та регіональному рівнях. При цьому знаменним є й те, що даний час відзначається посилення ювентізації українського суспільства, тобто процесу, при якому молодь створює суспільство, безпосередньої впливаючи на нього й на всі інші елементи соціальної системи. На перший план при цьому поступово виходить розвиток молодіжного самоврядування. Його “відновлення” пов’язано зокрема і з молодіжним парламентаризмом, організаційні структури якого швидкими темпами створюються на всіх рівнях соціального управління [4].

Аналіз досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури показує, що вивчення молодіжного парламентаризму не має значної дослідницької традиції. Проте інтерес до проблеми в науковому середовищі великий. Тема молодіжного парламентаризму нині отримала широке обговорення в державних органах, серед керівництва політичних партій, у науковому та молодіжному середовищі. Разом з тим вона не вивчена комплексно.

Загалом питанню розвитку молодіжних громадських організацій та молодіжного руху присвячені праці В. Бебика, К. Балабанова, М. Головатого, В. Головенька, Ю. Криворучка, О. Кулініча, О. Лозовицького, Ю. Павленка, М. Перепелиці, Ю. Поліщука, В. Ребкала, Н. Черниш, О. Чернецького, О. Яременка, Я. Яроша та ін.

Дослідженню взаємодії органів влади та організацій громадянського суспільства, у тому числі молодіжних, у виробленні і реалізації державної політики присвячені праці вітчизняних науковців В. Бакуменка, В. Бондаренка, Є. Бородіна, І. Грицяка, Н. Грицяк, Ю. Кальниша, М. Логунової, Л. Мисіва,

Ю. Сурміна, С. Серьогіна, В. Трощинського, В. Удовиченка та ін.

Варто відзначити статті і розробки російських науковців С. Безсонова, Л. Боброва, М. Калінкіна, А. Кочеткова, С. Кочнева, О. Куценко, Д. Маяцького, Л. Пастухової, Ж. Тумурова, А. Соколова, О. Фурсова та ін.

Разом з тим відзначається певна неузгодженість між науковим розумінням і практичним застосуванням деяких термінів, що не сприяє їх чіткому усвідомленню, а отже, перешкоджає розвитку понятійно-категоріального апарату науки державного управління.

Мета статті. Ураховуючи термінологічну неусталеність вважається доцільним їх дефініціювання, конкретизування та тлумачення понять “молодіжний парламентаризм”, “молодіжний парламент” та “молодіжний парламентський рух”.

Виклад основного матеріалу. Проблемне поле дослідження молодіжного парламентаризму створює відсутність стійкого й несуперечливого визначення, оскільки дане явище все ж досить “молоде”. Цей фактор та неоднозначність підходів до розвитку молодіжного парламентаризму з боку практиків, а також відсутність досліджень про нього, в теорії створюють широке поле для полеміки та надають актуальність для узагальнення наявних на позначену тему матеріалів.

Аналіз наукової літератури показує, що молодіжний парламентаризм, його реалізація та механізми вдосконалення, вивчені недостатньо, проте широко обговорюються проблеми, які тісно переплітаються з розвитком молодіжного парламентаризму: питання молодіжної кадрової політики; аполітичності молоді та її низька електоральна та громадська активність; участі молоді в політичних процесах.

Теоретичною основою дослідження молодіжного парламентаризму є праці вітчизняних і зарубіжних авторів з проблем громадянського суспільства, розвитку демократії та громадянської активності населення: періоду античності – Цицерона, Аристотеля, Платона; періоду Нового часу – Т. Гоббса, Дж. Локка; філософів французького Просвітництва – Ш. Л. Монтеск’є і Ж. Ж. Руссо;

представників німецької класичної філософії – Г. Гегеля, І. Канта; теоретиків марксизму – К. Маркса, Ф. Енгельса, сучасної політичної науки – Е. Арато, К. Гаджієва, Р. Даля, А. Соловйова та ін.). У вказаних працях містяться основоположні ідеї та положення про суспільство і державу, які служать надійним фундаментом та дозволяють будувати теоретичні конструкції й світоглядні підходи відносно молодіжного парламентаризму.

Дослідженню різних аспектів взаємодії поколінь присвячені роботи Дж. Віко, Ж. Кондорсе, Д. Дідро, Д. Юма, В. Дільтея, Ф. Ніцше, А. Бергсона, Р. Піндера, І. Петерсона, К. Манхейма, Х. Ортега-і-Гассета, М. Мід, С. Зенкіна, М. Глотова та ін.

Питання формування теорій розвитку особистості, дослідження проблем соціалізації індивідуума, зокрема молоді, “уплітання” людини-особистості у соціальну “тканину” суспільства знайшли відображення в роботах Е. Гідденса, Е. Дюркгейма, П. Сорокіна, Г. Тарда, Р. Мертона, Т. Парсонса, Р. Дубіна, Р. Маккавера, Д. Рісмена, Ф. Теніса та ін.

Наукове осмислення сутності соціальних рухів пов’язане з іменами Л. фон Штайна, В. Зомбарта, Т. Гайгера, Р. Михельсона, Р. Тернера, Л. Кілліані, Р. Парка, Н. Смелзера, П. Штомпки, М. Залда, Дж. Маккарті, М. Диани, Д. Мак Адама, А. Турена, Д. Рухта, Х. Кризи, А. Мелуччі, М. Кастельса та ін.

Концептуальна методологічна характеристика громадянського суспільства та основ молодіжного парламентаризму представлена М. Вебером, М. Дюверже, Д. Істоном, Т. Парсонсом.

Молодіжний парламентаризм вивчався в рамках наукової традиції, закладеної батьками-засновниками концепції політичної культури Г. Алмондом, С. Вербою.

Інтерес до даної проблеми в науковому середовищі з кожним роком зростає, проте значна дослідницька традиція, не дивлячись на великий інтерес до проблеми, поки що все ж відсутня.

Варто відзначити статті та розробки сучасних російських дослідників молодіжного парламентаризму: С. Безсонова, Л. Боброва, М. Калінкіна,

А. Кочеткова, О. Куценко, А. Соколова, О. Фурсова, Л. Пастухової, Г. Лактіонова. Особлива роль молодіжного парламентаризму у вирішенні проблем молоді виділена в роботах П. Астафічева, І. Барціц, М. Глігич-Золотарьової, І. Осинського, О. Редічкіної, Р. Романова, А. Шемеліна.

Принципово значущим є звернення до робіт українських дослідників молодіжної політики: В. Бебика, Є. Бородіна, М. Головатого, В. Головенька, В. Ребкало, О. Корнієвського, В. Куліка, В. Купрія, М. Перепелиці, М. Пірен, Н. Черниш, М. Якушик, О. Яременко та ін.

Вагомий внесок у формування наукових принципів становлення системи соціального управління як методологічної основи дослідження молодіжної політики та молодіжного громадського руху було зроблено в роботах вітчизняних учених В. Авер'янова, В. Бакуменка, В. Князева, В. Лугового, В. Майбороди, І. Надольного, Н. Нижник, А. Пойченка, О. Оболенського, В. Рижих, І. Розпутенка, В. Трощинського та ін.

Молодіжний парламентаризм неможна розглядати окремо від всієї системи парламентаризму. Історичне становлення та розвиток українського парламентаризму відбито у працях В. Гошовської, В. Денисова, Ю. Древалю, В. Журавського, В. Звіркової, М. Михальченка, О. Скребець, В. Шаповала, М. Шаповаленко, Ю. Шемшученка та ін.

Аналіз нормативно-правового поля нового громадянського інституту – молодіжного парламентаризму дозволить визначити його потенційні можливості у вирішенні актуальних питань з урахуванням інтересів і потреб молоді.

Незважаючи на значимість досліджень, у працях авторів не отримали повного відображення форми молодіжної політики, реалізованої в завданнях, факторах і функціях молодіжного парламентаризму.

Звернемося власне до визначення парламентаризму.

Парламент і парламентаризм – явища тісно взаємопов'язані. Термін “парламентаризм” сягає епохи феодалізму, коли виникли станово-представницькі установи: X ст. – ісландський альтинг; XII ст. – іспанські

кортеси; XIII ст. – парламент в Англії; XIV ст. – Генеральні штати у Франції.

Походження терміна “парламент” пов’язують із латинським словом “parlamentum”, яке в середні віки означало “розумна бесіда”, богословський диспут або бесіду монахів. У радянській історіографії термін виводили з транскрипції французького дієслова “parler” – говорити. У XIII ст. парламент – назва судового органу Франції, згодом – назва вищого суду (паризький парламент), який не був представницькою установою [12, с. 9].

Як зазначає відомий науковець В.Шаповал, початок явища парламентської практики дав саме англійський державно-правовий досвід. Згодом термін “парламентаризм” отримав загальноєвропейське визнання [13].

На думку засновниці наукової школи вітчизняного парламентаризму В. Гошовської, парламентаризм – це форма взаємодії громадянського суспільства і держави, що ґрунтується на визнанні провідної ролі парламенту як загальнонаціонального колегіального представницького органу у системі організації державної влади; парламентаризм є необхідною ознакою демократичного політичного устрою в державі та передбачає верховенство парламенту в законодавчій сфері [11, с. 9; 6].

Дослідники парламентаризму О.Бандурка та Ю.Древаль у монографії “Парламентаризм в Україні: становлення та розвиток” дають визначення парламентаризму і як принципу організації державного життя, і як реальному політико-правовому феномену, котрий відіграє унікальну роль у гармонійному поєднанні інтересів особистості і держави [1, с. 4].

Згадані та інші визначення, що відображають суть парламентаризму, роблять акцент на двох позиціях. Перша зводиться до ототожнення парламентаризму з іншими фундаментальними поняттями науки конституційного права – формою державного правління, формою державного режиму. Друга позиція відводить парламентаризму як центральній представницькій установі провідну роль, особливе привілейоване становище. Якщо не вступати в полеміку на предмет вірності та вичерпності цих позицій, очевидним стає те, що молодіжний парламентаризм не є прямим похідним від

парламентаризму в цілому. Тож, виходячи з цього, розглядати молодіжний парламентаризм необхідно з різних точок зору.

По-перше, з етимологічної точки зору, з одного боку, слово “парламент” походить від англійського “parliament” – найвищий виборний орган державної законодавчої влади, та від французького “parler” – говорити. У цьому сенсі молодіжний парламентаризм, з одного боку, – це форма спілкування молоді з керівництвом країни чи регіону, з іншого – механізм співпраці держави з молоддю [4, с. 52].

Фактично єдине найбільш повне визначення молодіжного парламентаризму було дано на I Всеросійському семінарові-наradі “Розвиток молодіжного парламентаризму в Російській Федерації” і в подальшому воно було закріплено в Рекомендаціях з розвитку молодіжного парламентаризму в Росії. Молодіжний парламентаризм був визначений як “система представництва прав і законних інтересів молоді як особливої соціальної групи, що заснована на створенні та функціонуванні при органах державної влади або у встановленому ними порядку спеціальної громадської консультативно-дорадчої структури молоді – молодіжного парламенту, а також інших суспільних інститутів участі молодих громадян у житті держави”, а молодіжний парламентський рух визначений як діяльність, спрямована на формування і розвиток громадських консультативно-дорадчих структур молоді на різних рівнях державного та регіонального управління, спрямований на залучення молоді до активної участі у життєдіяльності держави, розробці та реалізації ним ефективної молодіжної політики шляхом подання законних інтересів молодих громадян і суспільно значимих ідей” [5, с. 8].

Дане визначення увійшло в обіг і в зарубіжній практиці молодіжного парламентаризму.

Разом з тим зазначене визначення має певний ідеалістичний підхід до явища молодіжного парламентаризму, так як на практиці в частині представництва молодіжні парламентські структури тільки починають розвиватися. І одночасно на практиці молодіжними парламентами часто

називають не тільки створену при органах державної влади або у встановленому ними порядку спеціальну громадську консультативно-дорадчу структуру молоді, а й громадську молодіжну організацію з назвою “молодіжний парламент”. Цей факт змушує сконструювати розуміння молодіжного парламентаризму з урахуванням проаналізованої зарубіжної практики [4, с. 53].

Представники соціологічної наукової школи, зокрема російський дослідник О. Фурсов, визначає молодіжний парламент як організаційну форму, що заснована на історичному досвіді роботи держави з молоддю, кращих традиціях формування й розвитку соціальних механізмів представництва законних інтересів і прав молодих громадян у суспільстві, обліку їхньої думки в питаннях його розвитку. Сучасний молодіжний парламентаризм учений характеризує як оптимальну форму взаємодії держави та суспільства, яка відображає інтереси молодих людей і формує довіру молоді до органів влади, як систему представництва прав та законних інтересів молоді як особливої соціально-демографічної групи. В більш широкому визначенні молодіжного парламенту О.Фурсов зазначає, що це консультативно-дорадчий орган з питань державної молодіжної політики, своєрідна “трибуна”, з якої молоді громадяни можуть заявити про свої інтереси та права; це реальна та ефективна форма залучення молоді до прийняття управлінських рішень своїх проблем, а також кадровий резерв для органів законодавчої та виконавчої влади усіх рівнів. Розглядаючи молодіжний парламентаризм як явище сучасної правової та політичної дійсності, дослідник дійшов висновку, що молодіжний парламент – це неполітичне, добровільне, самокероване формування, створене з ініціативи молодих людей, яке об’єднує представників різних категорій молоді та діюче з дотриманням принципів виборності та легітимності; це нова форма самоорганізації молоді, одна з найбільш перспективних для прояву та самореалізації молодіжного потенціалу [12, с. 14].

Представники політологічної школи, зокрема російська дослідниця Л. Пастухова, характеризують молодіжний парламентаризм як систему

представництва прав та законних інтересів молоді як особливої соціальної групи, яка оснований на створенні та функціонування при органах державної влади чи у встановленому ними порядку спеціальної громадської консультативно-дорадчої структури молоді – молодіжного парламенту, а також інших громадських інститутів участі молодих громадян в житті держави [7]. А ще один представник цієї школи Г. Лактіонов визначає молодіжний парламентаризм як новий інститут демократії, а його колега А. Вараков вказує на те, що це ще й інноваційна форма співробітництва органів влади та молоді. Політолог Ж. Тумуров, зауважує, що на концептуальному рівні поняття “молодіжний парламентаризм” включає в себе всі істотні та системні компоненти понять “державне управління”, “молодіжна політика”, “парламентаризм” в їх взаємозв’язку [10, с. 38].

По-друге, ст. 36 Конституції України визначає, що громадяни України мають право на свободу об’єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, а стаття 38 гарантує громадянам право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування. У цьому відношенні молодіжні парламенти – це одна з можливих форм залучення молоді до участі в управлінні справами держави, її органів місцевого самоврядування.

По-третє, молодіжний парламентаризм в перспективі може стати особливим соціальним інститутом реалізації конституційних прав молодих громадян. Даний інститут може виступати певною гарантією обов’язкового врахування думки молоді при прийнятті державно-управлінських рішень.

По-четверте, молодіжний парламентаризм може розглядатися як один з основних інструментів формування та розвитку кадрового потенціалу країни, як важливий елемент системи управління її людськими ресурсами. Адже участь у роботі молодіжних парламентів і подібних їм структурах являє собою

особливий вид суспільно значимої діяльності, яку здійснює особливий соціальний прошарок, що складається з найбільш перспективних молодих громадян та представників їх законних інтересів, обраних, як правило, на демократичній основі безпосередньо молоддю [7].

Позначаючи питання нормативного правового закріплення такого явища, як молодіжний парламентаризм, варто відзначити, що на міжнародному рівні існує низка документів, які розкривають питання молодіжного парламентаризму.

Зокрема, Європейська хартія про участь молоді в громадському житті на місцевому та регіональному рівнях, прийнята Конгресом місцевих і регіональних влад Європи 21 травня 2003 р. є спеціальним міжнародно-правовим актом, що регламентує діяльність молодіжних структур самоврядування. Хартія встановлює, що ефективна участь молоді в громадському житті на місцевому та регіональному рівнях вимагає наявності постійного представника або структури, такий як молодіжна рада, молодіжний парламент або молодіжний форум, яка може формуватися за допомогою виборів, призначення представників молоді, що входять в організацію, і/або на добровільній основі. В документі молодіжні парламентські структури розглядаються як інститути залучення молодих людей у суспільне життя на муніципальному і регіональному рівнях і рекомендується їх створення при органах влади як дорадчих структур [3].

Так, у Резолюції про пріоритети молодіжного сектора Ради Європи на 2006-2008 рр. одним з основних пріоритетів названо участь молоді у процесі прийняття рішень. Особливий акцент в пріоритетах ставиться в просуванні та підтримці ролі молодіжних організацій у розвитку демократичної участі, просуванні громадянської освіти та участі для молодих людей, у просуванні ідей доступу молодих людей до процесу прийняття рішень [7].

Документ Організації Об'єднаних Націй “Набір засобів для оцінки національної політики, що стосується молоді” (2004 р.) деталізує вимоги та очікувані дії на рівні здійснення державної молодіжної політики в пріоритетній

галузі “Повне та ефективне участь молоді в житті суспільства і в процесі прийняття рішень” [7].

В Україні явище молодіжного парламентаризму залишається малодослідженим та законодавчо незакріпленим, хоча діалог між владними та громадськими структурами щодо створення Молодіжного парламенту України триває вже більше десятиліття та певною мірою втілюється на місцевому рівні у вигляді молодіжних парламентів як громадських консультативно-дорадчих структур при обл- та міськрадах. Крім того, 18 липня 2003 р. народними депутатами України О. Петровим, К. Самойликом та Ю. Павленком вносився до розгляду Верховною Радою України Проект постанови “Про Молодіжний парламент України”, який розроблявся з урахуванням кращих європейських практик та визначав молодіжний парламент як форму представництва молоді та консультативно-дорадчий орган, який мав функціонувати на громадських засадах при Верховній Раді України з метою сприяння у виробленні, здійсненні та оцінці державної політики з питань, які стосуються молоді, з урахуванням поглядів та соціальних інтересів молодих громадян [8]. Саме з цього моменту, на думку автора, почалася в Україні відкрита дискусія з питань молодіжного парламентаризму.

Останні роки відбувається активізація процесів становлення молодіжного парламентаризму в Україні. Прецедентом створення молодіжного парламенту загальнодержавного рівня можна вважати утворену 2012 р. Кабінетом Міністрів України Молодіжну раду (нині ліквідована). Створена структура постановою Кабміну визначалася як тимчасовий консультативно-дорадчий орган Кабінету Міністрів України та керувалася у своїй діяльності Конституцією та законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України [9]. Того ж року у м. Донецьк відбувся тренінг на тему “Залучення молоді до процесів розвитку молодіжного парламентаризму, інтеграція українських молодіжних організацій до відповідних європейських і світових структур”, у 2014 р. – Всеукраїнський молодіжний форум “Молодь без кордонів” із секцією “Молодіжний парламентаризм: перспективи розвитку”.

Відтак, враховуючи активізацію становлення молодіжного парламентаризму в Україні, а отже й дискурсу щодо його розвитку в Українській державі, авторів видається нагальним надання цьому явищу стійкого та не спірного визначення.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Однією з важливих проблем науки державного управління, є одночасне паралельне існування великої кількості різноманітних визначень одного й того ж терміна, або навпаки, часто різні поняття позначаються однаковими термінами. Це, у свою чергу, призводить як до непорозумінь у процесах наукового пошуку, так і до неоднозначності у практичному використанні отриманих результатів. Поняття молодіжного парламентаризму виникає як відповідь на необхідність пояснення нового типу соціальних взаємодій, які виникають у державі в умовах становлення громадянського суспільства та формування нової реальності в системі державного управління. Тож, враховуючи активізацію дискусії щодо розвитку молодіжного парламентаризму в Україні та відсутність єдиного уніфікованого визначення цього явища, безумовно доцільними будуть подальші дослідження, які дадуть змогу створити логічно завершену категоріально-понятійну конструкцію апарату державно-управлінської науки в частині трактування поняття “молодіжний парламентаризм”, виявлення його компонентів та концептуальних взаємозв’язків понять “парламентаризм”, “молодіжний парламентаризм”, “молодіжний парламент”, “молодіжний парламентський рух”, “молодіжна політика”.

Список використаних джерел:

1. Бандурка О. М. Парламентаризм в Україні: становлення і розвиток : монографія / О. М. Бандурка, Ю. Д. Древаль. – Х. : Ун-т внутр. справ, 1999. – 288 с.
2. Вітання Президента України з нагоди Дня молоді [Електронний ресурс] / Офіційне інтернет-представництво Президента України. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/news/30635.html>.
3. Європейська хартія участі молоді в громадському житті на місцевому і регіональному рівні (21 травня 2003 р.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://eucharter.pedagog.org.ua/file/charter/eu_charter_ukr.pdf.
4. Кочетков А. В. Молодежный парламентаризм в России: понятие и правовой статус / А. В. Кочетков // «Черные дыры» в российском законодательстве. – 2005. – № 1. – С. 51–57.

5. Молодежный парламентаризм в Российской Федерации: документы и материалы I Всероссийского семинара-совещания. – Рязань, 2003. – С. 8.
6. Парламентаризм та парламентська діяльність : словник-довідник / за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. В. А. Гошовської. – К. : НАДУ, 2010. – С. 140.
7. *Пастухова Л. С.* О молодежном парламентаризме в Российской Федерации [Электронный ресурс] / Л. С. Пастухова // Право и политика. – 2007. – № 7. – Режим доступа: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0CCUQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.mosgu.ru%2Fnauchnaya%2Fpublications%2F2007%2Fabstract%2FPastukhova_LS%2F&ei=yFABVZmAGcz1UsHAgrgO&usg=AFQjCNGmEm2Zfr0Xi0OSy37NusohJ0YPxA.
8. Проект Постанови Верховної Ради України “Про Молодіжний парламент України” від 18.07.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=15620&pf35401=38826>.
9. Постанова Кабінету Міністрів України “Про утворення Молодіжної ради” від 20 червня 2012 р. № 673 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/673-2012-%D0%BF>.
10. *Тумуров Ж. Т.* Формирование молодежного парламентаризма: теория и практика / Ж. Т. Тумуров // Вестник Читинского государственного университета. – 2012. – № 6 (85). – С. 35–40.
11. Основи вітчизняного парламентаризму : підруч. для студ. вищ. навч. закл. : у 2 т. / за заг. ред. В. А. Гошовської ; уклад. : Н. Б. Ларіна та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1. – 408 с.
12. *Фурсов О. Б.* Молодежный парламентаризм в современной России / О. Б. Фурсов. – Самара, 2006. – 168 с.
13. *Шаповал В. М.* Парламентаризм і законодавчий процес в Україні : навч. посіб. / В. М. Шаповал, В. І. Борденюк, Г. С. Журавльова. – К. : Вид-во УАДУ, 2000. – 216 с.

Savchuk L. S. Youth parliamentarism: analysis of key definitions.

The article examines key concepts of public administration in the field of youth parliamentarism.

Key words: state youth policy, youth parliamentarism, youth parliament, youth parliamentary movement, public administration.

Савчук Л. С. Молодёжный парламентаризм: анализ ключевых дефиниций.

В статье рассматриваются ключевые понятия государственного управления в сфере молодежного парламентаризма.

Ключевые слова: государственная молодежная политика, молодежный парламентаризм, молодежный парламент, молодежное парламентское движение, государственное управление.